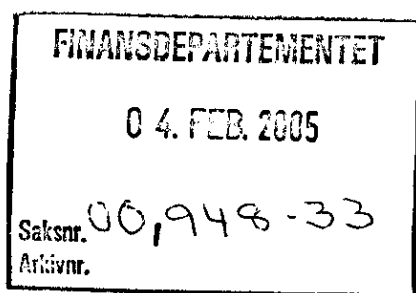

Til
Finansdepartementet
V/ Heggenes
Landbruksdepartementet
V/ Einevoll

Oslo 03.02.2005

Høringsuttalelse – Forskrift om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet.

Innledning

Det vises til høringsdokument datert 16. desember 2004 samt vedlagte forslag til forskrift.

Kjøttbransjens Landsforbund er positive til at myndighetene nå har utarbeidet et forslag til egen forskrift som skal gjelde ved bearbeiding av landbruksvarer i utlandet. Vi mener dette er en bedre løsning enn å tilpasse den generelle bestemmelsen i tolltariffens innledende bestemmelser til næringsmiddelsektorens behov.

Muligheten for å undergrave både norsk kjøttindustri og landbrukets produksjon ved en spekulativ utnyttelse av de muligheter dagens regelverk åpner for er ikke i noens interesse. Behovet for å revidere lovverket har vært kjent gjennom flere år. Til tross for dette faktum vil vi peke på at kjøttbransjen i all hovedsak har latt være å utnytte denne muligheten. Det har etter all sannsynlighet skjedd en utglidning av dette gjennom 2004, blant annet har det vært enkeltbedrifter som har ønsket å få fokus på den konkurransevidningen dagens ordning medfører og dermed behovet for fortgang i regelverksarbeidet.

KLF vil likevel understreke at så langt vi har brakt i erfaring har de aktørene som har benyttet ordningen handlet lovlig og innenfor regelverket.

For kjøttbransjen har situasjonen med kraftig økning av importen gjennom ordningen med utenlands bearbeiding, skapt dels betydelig konkurranseulikhet mellom aktører i markedet. De som har valgt å produsere på norsk råvare i Norge har tapt prismessig konkurransekraft. Denne situasjonen utvikler seg fortsatt i negativ retning og en må forvente at det skjer helt til nytt regelverk er på plass.

Vi beklager derfor sterkt at myndighetene ikke kunne etterkomme vår anmodning om å finne en mulighet for å suspendere hjemmelen for utenlandsk bearbeiding når det gjelder kjøtt og næringsmiddel inntil ny forskrift forelår. Dette kunne gitt partene nødvendig ro til å tenke gjennom og utforme en ny og hensiktsmessig forskrift på området, uten å være stresset av å løse de mer akutte konkurransevidninger som har oppstått i markedet.

KLFs krav til framtidig forskrift

KLF forutsetter at gjennom etablering av forskrift for gjeninnføring av utenlandsk bearbeidede landbruksvarer, fjernes den konkurranseulikheten som oppstår ved at billigere

kjøtttråvare tilsatt i produksjonsprosess kan innføres ufortollet som en del av ferdigvare. Samtidig forutsetter KLF at forskriften utformes slik at kjøttindustrien har reell mulighet til å benytte ordningen. Det gjelder både for å produsere varer som det ville blitt uforholdsmessig kostbart å produsere i Norge pga. dyrt produksjonsutstyr kombinert med små serier etc., men også for at norske bedrifter med anlegg på begge sider av grensen til EU skal ha mulighet for å tilpasse seg bedriftsmessig rasjonelt ved hensiktsmessig utnyttelse av sin kapasitet på tvers av landegrensene (med utgangspunkt i norsk råvare for det norske markedet) for spesielle produkter.

Den skisserte ordningen sikrer at norsk primærproduksjon vil få avsetning for sine råvarer selv om utenlands bearbeiding benyttes. Ordningen må også ha i seg et "sikkerhetsnett" som kan beskytte norsk industri – ikke bare primærproduksjonen - dersom den på nytt utsettes for urimelig konkurranse gjennom utilsiktede virker av den ordningen som til slutt blir vedtatt.

Om høringsprosessen – til enkeltelementer i ordningen og departementenes manglende anbefaling på viktige områder

KLF er kritisk til at Finansdepartementet legger frem et forskriftskastet som ikke innehar forslag til utforming av paragrafer på områder dere departementene selv fremhever at de i særlig grad ønsker tilbakemelding; nemlig ved toll på bearbeidingskostnadene samt krav til egenproduksjon til bruker av ordningen.

Fremgangsmåten medfører at det ikke foreligger forslag til hva som kan være hensiktsmessig tollnivå på bearbeidingskostnaden og hvordan dette vil slå ut for enkeltprodukter og sektorer. Det fremkommer heller ikke hvor fleksibel både med hensyn til tollsats og beregningsmetoder departementene mener en slik løsning kan/bør ha. Med andre ord; departementene antyder ikke om de ser for seg en sats for alt, en matriseutregning, individuell vurdering etc. Dette gjør det lite hensiktsmessig å gå inn i en drøfting om evt. utforming, men bare ta stilling til spørsmålet om slik toll er naturlig eller ikke.

Fra Kjøttbransjens Landsforbund sin side er det en forutsetning at dersom slik bearbeidings-toll pålegges, må det utvikles en fleksibilitet rundt dette som sikrer at ikke enkelte næringsmiddelsektorer eller viktige deler av sektorene, i praksis blir avskåret fra å benytte ordningen. Vi kan ikke se at med å benytte en løsning med en fast tollsats for alle produkter/sektorer vil dette være mulig.

Behov for bearbeidings-toll – eller industribeskyttelse?

KLF aksepterer forskriftens føringer for bruk av norsk råvare, alternativt å tollbelegge tilsatt utenlandsk råvare som import til Norge før den inngår i ferdigproduktet. Dermed ivaretas kravet om at konkurransekraft ikke dreies i utenlandsk retning som følge av billige innsatsfaktorer av kjøtt.

Norsk kjøttindustri står ovenfor store utfordringer som følge av de internasjonaliserings-prosesser som går. Det må forventes at konkurransen blir enda større om det norske markedet, og at utenlandske aktører vil trykke på. I en ikke alt for fjern framtid vil dette merkes mer reelt enn i dag, Norge kan sågar bli EU-medlem.

Norsk kjøttindustri har skalaemper som følge av at industrien i hovedsak har utviklet og tilpasset i takt med den landbrukspolitikken og landbruksproduksjonen vi har. Dvs. at vi har

en spredt og i all hovedsak småskalastruktur på kjøttindustrien. Industrien er skjermet gjennom grensevernet, men også i Norge går det i retning av større, færre og mer effektive bedrifter - - og denne utviklingen vil fortsette.

Sett på bakgrunn av at selv dagens ordning med utenlandsk bearbeiding kun er benyttet av et fåtall kjøttbedrifter, og at ny forskrift vil gi en betydelig innskjerping og vesentlige høyere barrierer for å bruke utenlands bearbeiding, mener KLF at det sannsynligvis bare er sunt og stimulerende at industrien utsettes for den begrensede konkurransen med utenlands industri som eventuelt måtte oppstå som følge av den foreslåtte ordning. Vi mener derfor at det ikke er behov for bearbeidingstoll for utenlands produserte kjøttvarer med utgangspunkt i norsk råstoff.

For å skape forutsigbarhet for industrien foreslås likevel at en innfører 8% toll ved forskriftens ikrafttreden, den halveres påfølgende år og avvikles etter 2 år.

Forslaget forutsetter også at samme sikkerhetsmekanisme innføres for industrien som for landbruket.

Krav til egenproduksjon

Gjennom kravet til egenproduksjon settes en sterk begrensning for hvilke aktører som kan utnytte ordningen. Det gjelder spesielt dersom høringsforslagets krav om at "... kan kun innvilges virksomheter som i Norge produserer tilsvarende landbruksvare på samme fremstillingstrinn..." vedtas. Når kravet ytterligere forsterkes ved at gjeninnført vare bare "...kan være en viss prosent av virksomhetens totale egenproduksjon av tilsvarende produksjonssegment..." blir dette helt urimelig av mange årsaker.

- Det er en lang rekke forhold som blir svært vanskelig å definere entydig, for eksempel: "tilsvarende landbruksvare", "samme fremstillingstrinn", "egenproduksjon" vurdert opp mot ulike konsernstrukturer og samarbeidsavtaler mellom bedrifter etc, "produksjonssegment" i sammenheng med nye og gjerne sammensatte produkter etc. Dette kan skape grobunn for misforståelser, misnøye og mye administrativt arbeid uten så mye mening. Og det kan skape proforma-samarbeid mellom bedrifter der det kan være tenkelig at en bedrift kan selge rettigheten til å benytte ordningen (avhengig av hvordan de ulike definisjonene blir).
- Kravene undergraver intensjonen om at ordningen skal gi anledning for produksjon i utlandet for å starte "testkjøring" av nye produkter. Ordningen hindrer også bedrifter i å ha intern arbeidsdeling i konsernet på tvers av landegrenser der dette hadde var naturlig.
- Etablerte bedrifter som har valgt å kjøpe produksjonstjenesten av andre produksjonsbedrifter faller med forslaget helt utenom. Flere bedrifter har valgt å kjøpe ulike tjenester som regnskap, rengjøring, transport, deler av markedsarbeidet, etc uten at de er noe "mindreverdige" bedrifter av den grunn. At noen norske kjøttbedrifter har valgt å utnytte sin kjernekompetanse i markedet el.maksimalt og heller kjøpe inn produksjonstjenesten, kan ikke avskjære dem fra å benytte ordningen

Andre forhold

Ryddig overgangsløsning for dagens brukere

I høringsdokumentet savnes forslag til praktisk overgang mellom dagens praksis til ny forskrift. I dag er det flere bedrifter har sendt ut vare med tanke på gjeninnførsel seinere – og dette kan i praksis fortsette å skje helt opp til ny ordning iverksettes.

Tlf: 23 24 44 70 Fax 23 24 44 80 Web: www.kjottbransjen.no Postboks 6279 Etterstad 0603 Oslo.

Bedriftene som bruker ordningen i dag har inngått avtaler både med produserende bedrift i utlandet samt inngått leveringsavtaler med kunder i Norge. Når myndighetene skifter regelverk her, må det gjøres på en måte som sikrer at bedriftene kan ivareta sitt renommé og profesjonelle opptreden i markedet vis a vis kunder og leverandører.

Overgangsløsning for ikke- brukere av dagens ordning

KLF forutsetter at bedrifter som i dag ikke benytter ordningen, kan starte produksjon under dagens forutsetninger inntil nytt regelverk er på plass. Det må gjelde samme betingelser for muligheten til å benytte ordningen både for dagens brukere og ikke-brukere i påvente av nytt regelverk.

KLF har tidligere anbefalt at dagens ordning suspenderes slik at produkter, volumer og brukere på et gitt historisk tidspunkt inntil ny ordning foreligger.

Utenlands bearbeiding – forholdet til kvoter og tollsatser

Reglene er uklare når det gjelder bruk av kjøtt til lavere tollsatser (WTO-kvoter, Islandslam, MUL-kjøtt etc) i produkter ved utenlands bearbeiding. Dette gjelder også for toll-posisjoner hvor det er gitt langvarige og løpende administrative tollnedsettelse, for eksempel småfett. For "vanlige" administrative tollnedsettelse ligger det i forslaget at dette ikke skal kunne benyttes til nedsatt tollsats.

Et problem med dette er definisjonen av "vanlig". Ordinært er en slik nedsettelse 3-5 uker, men vi har hatt flere tilfeller de siste årene der det er snakk om mange måneder sammenhengende nedsatt toll.

En annen lite hensiktsmessig forhold med fremlagte forslag, er at det innebærer at i langvarige perioder med underskudd og adm.nedsatt toll inn til Norge, må en foreta en fysisk transport tur/retur Norge dersom kjøttet skal inngå i et utenlandsk bearbeidet produkt. Det unødvendig både i forhold til miljøhensyn, kostnads-pådrag og kontrollfunksjon. Det må finnes en annen løsning enn den foreslåtte på dette.

Er det nødvendig med egen forskrift?

Med forskriftens tilrettelegging for bruk av mest mulig norsk råvare ved utenlandsk bearbeiding, kan det være et alternativ til egen forskrift at kravet om norsk-andel tilføyes tolltariffens innledende bestemmelse i steden. Ved å tilføye der "norske og norskfortollede råvarer" ville man ha løst det som foreliggende forskriftsutkast krever med unntak av krav om produksjonen.

KLF mener det er rimelig at Finansdepartementet ser nærmere på dette, selv om KLF ikke nødvendigvis tror det er en bedre løsning.

Krav til Tollvesenet

Ved innføring av ny forskrift er det en forutsetning fra KLFs side at Tollvesenet i en helt annen grad enn i dag har mulighet til å følge opp ordningen gjennom å enkelt kunne levere rapporter og foreta kontroller. I dag har dette vært under enhver kritikk og ved innføring av forskriften må disse forhold være avklart med Tollvesenet slik at de er i stand til å levere dette fra dag 1.

Konkret til forskriftsforslag

Formål:

Kjøttbransjens Landsforbund vil anbefale at det føres inn en paragraf som angir formålet med forskriften. Kjøttbransjens Landsforbund vil foreslå følgende:

”Formålet med forskriften er å sikre at norsk næringsmiddelindustri og landbruksproduksjon ikke utsettes for urimelig konkurranse ved at utenlands bearbeidede produkter tilføres råvarer som normalt er tollbelagt ved innførsel til Norge uten at dette tas hensyn til før varen kan frembys på det norske marked..”

Definisjoner

Denne forskriften vil forutsette at en lang rekke begrep blir definert. KLF vil anbefale at en slik paragraf føres inn.

Toll på bearbeiding

Kjøttbransjens Landsforbund mener at slik industribeskyttelse bør være unødvendig med utgangspunkt i at det øvrige grensevernet består og de innstramminger på bruk av billig utenlandsk råvare forskriftsforslaget medfører.

For å sikre forutsigbarhet i rammebetingelsene for industrien ved endring av regime på for utenlandsk bearbeiding, foreslår Kjøttbransjens Landsforbund at det innføres 8 % toll første år og at den etter år 2 skal være null.

Forslaget på dette området må sees i sammenheng til vår kommentar på §7.

§7

Kjøttbransjens Landsforbund mener industriens interesser må ivaretas på samme måte som for norsk landbruk. Vi mener derfor at siste setning i paragrafen må lyde:

”..... vesentlige økonomiske skadevirkninger for norsk landbruk eller norsk næringsmiddelindustri.”

Krav om norsk produksjon av tilsvarende varer

Dette bør ikke med i forskriften

Vennlig hilsen
Kjøttbransjens Landsforbund

Bjørn-Ole Juul-Hansen